

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/174/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118203906
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7118203906.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Imricha Volkaia a JUDr. Marianny Hraboveckej vo veci starostlivosti súdu o maloletú N. B. nar. X.XX.XXXX bývajúcu u matky zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: Ing. J. A. nar. XX.X.XXXX bývajúcej L. č. XXX toho času v C.T.Q.R. na ul. J. č. X zastúpenej JUDr. Kristínou Piovarčiovou ml. advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Štúrovej č. 20 a Mgr. Š. B. nar. XX.X.XXXX bývajúceho L. - C. č. XX doručovacía adresa C. ul. I. č. X o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N. o odvolaní matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 31.5.2018 č.k. 11P 41/2018-178 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie v napadnutom výroku o úprave styku otca s mal. N. každý utorok a štvrtok od 15.30 hod. do 17.00 hod. v mieste bydliska matky za jej prítomnosti a v prevyšujúcom rozsahu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

Ukladá rodičom Ing. J. A. a Mgr. Š. B. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu 3 mesiacov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením upravil styk otca s mal. N. každý utorok a štvrtok od 15.30 hod. do 17.30 hod., každú nepárnu sobotu od 9.00 hod. do 11.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 11.00 hod. v mieste bydliska matky za prítomnosti matky.

2. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a návrh zamietol. Odvolanie odôvodnila podľa ust. § 365 ods. 1 písm.h/, f/ CSP a § 62 ods. 1 CMP. Poukázala na to, že s nariadeným neodkladným opatrením nesúhlasí, pretože súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci pri súčasnom nesprávnom právnom posúdení veci, pretože neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Už zo samotného návrhu a príloh je preukázané, že v danom prípade nie je dôvod a potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ktorých sa styk realizuje v rozsahu zodpovedajúcom zdravotnému stavu a dennému režimu a individuálnym potrebám maloletej. Skutkové okolnosti uvedené v návrhu sú zámerne skreslené a nepravdivé. Styk otca s maloletou sa realizuje a vo veci samej bude rozhodnuté v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Konštatovala, že nebráni styku otca s maloletou, ale trvá na tom, aby otec rešpektoval záujmy maloletej, ktorá je v útlom veku, naviazaná na ňu a rodičia sa musia maloletej dcére prispôbiť a nie ona predstavám rodičov. Konštatovala, že komunikovať s otcom pre jeho negatívny postoj a vulgárne správanie je veľmi ťažké, napriek tomu maloletú na styk pripravuje, informuje ho o všetkých dôležitých udalostiach v živote maloletej, tak ako to vyplýva z mailovej komunikácie. Konštatovala, že otec si neuvedomuje, že maloletá je v útlom veku, potrebuje denný režim a jej návyky a viazanosť na ňu ako matku treba rešpektovať.

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj otec s návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že vyhovie jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a upraví styk každý utorok, štvrtok od 15.30 hod. do 17.00 hod. v mieste bydliska matky, každú nedeľu nepárneho týždňa od 9.00 hod. do 12.00 hod. v mieste bydliska matky za prítomnosti matky, každú stredu od 9.30 hod. do 12.00 hod. v mieste bydliska otca na ul. A. č. X v C. v byte otca za prítomnosti matky, každý piatok v týždni od 9.30 hod. do 12.00 hod. v mieste bydliska otca na ul. A. č. X v C. bez prítomnosti matky, každú nedeľu párneho týždňa od 10.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky, pričom matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať ju otcovi. Konštatoval, že nesúhlasí s konaním matky vynucovať si styk v mieste jej bydliska, ktoré je vzdialené od Košíc 100 km. Vytkol súdu prvej inštancie, že vo výroku uznesenia nie je špecifikované bydlisko matky. Uvedené môže mať za následok, že matka si bude vynucovať styky v obvode mesta C., prípadne mesta L.. Výrok uznesenia nešpecifikuje presne nepárny týždeň v sobotu, preto je zmätočný a matka úpravu styku si bude vykladať tak, ako jej vyhovuje. Vytkol súdu prvej inštancie, že mal odôvodniť, v čom vidí nevykonateľnosť návrhu otca, najmä realizáciu styku za prítomnosti nezávislej tretej osoby. Súdom nariadené neodkladné opatrenie dokáže zabezpečiť len základný kontakt maloletej s otcom, avšak jej rozvíjanie väzieb na otca na vzájomnú radosť, na pozitívny emočný, psychický aj fyzický vývoj je nedostatočný. Konštatoval, že občianske združenie Návrat je akreditované združením príslušným ministerstvom, má bohaté skúsenosti, vysokú odbornosť a realizované styky priamo v jeho byte budú pre maloletú najprospernejšie. Nariadené neodkladné opatrenie predstavuje len 2,9 % strávený čas maloletej s otcom v párne týždne z celkového možného času a 4,1 % čas trávený s otcom v nepárne týždne z celkového možného času a matkou navrhovaný čas v návrhu nie je ani na úrovni 2 %, preto určený styk považuje za nedostatočný a je v zjavnej disproporcii k jeho rodičovským právam. Citoval uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.2.2018 č.k. 20CoP 4/2018-522 ods. 16. Poukázal na to, že doposiaľ bol styk 15.5.2018, avšak v skutočnosti sa nerealizoval, pretože matka maloletú uniesla priamo pred očami a podala na neho trestné oznámenie. Dňa 17.5.2018 sa styk nerealizoval, pretože matka mu vytrhla telefón z ruky, začala si prezerat' jeho SMS správy, znefunkčnila mu telefón a na záver zavolala policajnú hliadku a odmietla umožniť styk. Dňa 18.5. a 24.5.2018 maloletej bolo realizované vyšetrenie spánkovej činnosti vzhľadom k tomu, že sa budí, avšak výsledky boli v poriadku a podľa vyjadrenia lekárov mala maloletá kľudný spánok a nezaznamenali nič nezvyčajné. Keď sa ako otec so svojím otcom dostavili do nemocnice za účelom návštevy maloletej, matka sa správala arogantne, agresívne a s výsmechom odmietla maloletej umožniť stráviť čas s otcom a dedkom. Styk nebol ani v rozsahu 3 minút. Dňa 31.5.2018 styk trval 30 minút a potom matka vybrala maloletú z kočíka a ukončila styk.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka o šetrení pomerov z 18.6.2018 vyplýva, že matka je s maloletou na rodičovskej dovolenke, trvale bývajúcou v L.. XXX, toho času v C. na ul. J. č. X. Spolu s dcérou býva v 2-izbovom byte, na ktorý spláca hypotekárny úver v sume 160,95 €. S otcom dieťaťa žila v spoločnej domácnosti, ale od decembra 2017 žijú oddelene, ona zostala bývať sama s dcérou v 2-izbovom byte a otec dieťaťa býva taktiež vo svojom byte. Šetrením v domácnosti matky zistili, že jej domácnosť a starostlivosť o maloletú je na požadovanej úrovni. Matka zabezpečuje celodennú starostlivosť o maloletú vzhľadom na jej útlý vek, matka maloletú dojčí a aj prikrmuje. Ohľadne styku sa kolízny opatrovník vyjadril, že tento sa realizuje v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia prebieha v byte matky za jej prítomnosti. Uviedol, že obaja rodičia súhlasili s možnosťou, aby styk prebiehal za asistencie OZ Návrat, ktorý kolízny opatrovník oslovil, konkrétne Mgr. M., ktorá súhlasila s realizáciou styku za jej asistencie.

5. Zo správy kolízneho opatrovníka o šetrení pomerov zo dňa 19.7.2018 vyplýva, že starostlivosť o maloletú je matkou zabezpečovaná na požadovanej úrovni od jej narodenia. Zo správy detskej pediatričky MUDr. V. vyplýva, že ide o príkladnú starostlivosť zo strany matky, matka aktívne spolupracuje so zdravotníckym zariadením, dodržiava termíny poradní, má absolvované všetky prehliadky aj očkovania prislúchajúce veku dieťaťa. Liečebný režim a kontroly sú matkou prísne dodržiavané a znaky zanedbania starostlivosti o dieťa nie sú zaznamenané, dieťa je umyté, čisto oblečené a usmievavé. Kolízny opatrovník konštatoval, že v období, kedy OZ Návrat reasistuje pri realizácii styku počas pracovných dní v utorok a štvrtok je atmosféra počas styku kľudnejšia, nedochádza ku konfliktom tak, ako je to počas soboty a nedele, kedy OZ pri realizácii styku neasistuje. Vhodnejšie sa javí aj v záujme dieťaťa upraviť styk otca s dcérou tak, aby mohol byť realizovaný v prítomnosti OZ Návrat. Na základe dohody rodičov s OZ Návrat sa začal styk otca s dcérou realizovať dňa 28.6.2018 v byte matky s jej súhlasom a vzhľadom k začatiu pravidelnej realizácie styku otca s dcérou má otec možnosť spoznávať

režim 9-mesačného dieťaťa, čo je k dnešnému dňu veľmi krátkym obdobím na zhodnotenie možností zvládania samostatnej osobnej starostlivosti o dieťa zo strany otca s rešpektovaním denného režimu dieťaťa.

6. Zo správy kolízneho opatrovníka o šetrení pomerov zo dňa 31.8.2018 je preukázané, že zisťoval pomery aj v mieste bydliska otca na adrese trvalého pobytu L. - C., jedná sa o dvojgeneračný poschodový rodinný dom pozostávajúci z 9 izieb, kuchyne a príslušenstva. Nehnuteľnosť je v spoločnom vlastníctve Ing. Š. B. a jeho dvoch synov Mgr. Š. B. (XXXX) a Q. B. (XXXX). Miestnosti domu sú zariadené novším aj starším nábytkom, rodinný dom je pripojený ku všetkým dostupným inžinierskym sieťam. Kúrenie v domácnosti je zabezpečované plynovým ústredným kúrením a hygiena v čase šetrenia bola na požadovanej úrovni.

7. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa ustanovenia § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 ods. 2 písm.d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa ustanovenia § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 362 vety druhej CMP odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že inštitút neodkladného opatrenia predpokladá naliehavosť úpravy pomerov medzi účastníkmi (i keď dočasnej) alebo zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, pričom o veci sa nerozhoduje na základe výsluchu oboch procesných strán a vykonania dokazovania o skutočnostiach týkajúcich sa existencie dôvodov obsiahnutých v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 429 ods. 1 CSP), ale súd vychádza iba zo skutočností uvádzaných navrhovateľom v návrhu, resp. ak je návrh podaný v priebehu konania, z výsledkov doposiaľ vykonaného dokazovania. Inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené do doby, keď o nároku dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Neodkladné opatrenie je neodkladným v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len neodkladná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov, ktorá je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný.

15. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že otec osvedčil naliehavosť potreby neodkladnej úpravy vyžadujúcej si okamžitý zásah súdu na úpravu styku len každý utorok a štvrtok za prítomnosti matky v mieste jej bydliska. Z obsahu spisu a vyjadrení účastníkov je zrejmé, že rodičia mal. N. majú konfliktný až nepriateľský vzťah, pričom svedkom ich konfliktov býva často aj maloleté dieťa. Odvolací súd zdôrazňuje nevyhnutnosť rozumného postoja obidvoch rodičov a potrebu minimalizovať vzájomnú neznášanlivosť v záujme maloletého dieťaťa. Je predovšetkým na rodičoch, aby svojím správaním a najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali bezkonfliktné prostredie pre výkon rodičovských práv a povinností. Je potrebné zdôrazniť, že traumatizujúce zážitky, ku ktorým dochádza počas styku, môžu negatívne ovplyvniť optimálny psychický vývoj mal. N.. Odvolací súd dodáva, že

v danom prípade matka je ústretová pri styku otca s maloletým, a preto je potrebné apelovať na otca, aby svojím správaním eliminoval vznikajúce nevhodné správanie počas styku, aby nedochádzalo naďalej k ohrozeniu zdravého psychického vývoja, ani k ohrozeniu zdravotného stavu maloletého dieťaťa. S poukazom na možnosť konajúceho súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčeného a vyjadrenia strán aj bez nariadenia pojednávania, t.j. bez riadneho vykonania dokazovania, odvolací súd konštatuje, že samotný charakter konania o neodkladnom opatrení, v ktorom má súd zákonnú povinnosť rozhodnúť o návrhu v 30-dňovej lehote mu neumožňuje vykonať náležité dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Preto sú odvolacie námietky rodičov o nedostatočnom dokazovaní a jeho vyhodnotení súdom prvej inštancie neopodstatnené. Zo správy o šetrení pomerov kolíznym opatrovníkom jedenkrát mesačne vyplýva, že v období, kedy OZ Návrat asistuje pri realizácii styku počas pracovných dní, konkrétne v utorok a štvrtok na základe dohody rodičov, je atmosféra kludnejšia, preto odvolací súd dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože zistil naliehavú potrebu upraviť styk otca s mal. N. každý utorok a štvrtok, aby otec nebol vylúčený z výkonu rodičovských práv a povinností. Vzhľadom na denný režim mal. N., ktorá je v útlom veku, dojčená matkou, bolo v jej záujme stabilizovať jej výchovné prostredie a upraviť styk otca s maloletou v mieste bydliska matky a za jej prítomnosti v prostredí, ktoré podľa šetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom je vhodné pre zdravý vývoj mal. N. a matka starostlivosť o ňu zabezpečuje od jej narodenia na požadovanej úrovni, preto podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil uznesenie vo výroku o úprave styku otca s mal. N. každý utorok a štvrtok. Obsahom spisu je preukázané, že počas víkendov v časti úpravy styku, kedy neasistujú pracovníčky OZ Návrat pri realizovaní styku dochádza medzi rodičmi ku konfliktom, rodičia nevedia eliminovať vzájomnú nevraživosť voči sebe a keďže otcova agresivita voči matke sa stupňuje aj v prítomnosti dieťaťa, nebolo v záujme mal. N. upravovať styk v konfliktnom prostredí rodičov, ktorí nedokážu zvládať svoje emócie, preto návrh na úpravu styku počas víkendov zamietol, pretože pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritne potrebné zabezpečiť ochranu záujmov maloletého dieťaťa, ktorými sú predovšetkým zdravý psychický a fyzický vývoj a nie je možné ich zamieňať so záujmami rodičov, resp. ich predstavami o realizácii výkonu ich rodičovských práv a povinností, pretože traumatizujúce zážitky môžu negatívne ovplyvniť optimálny psychický vývin dieťaťa. Práve preto, že v predmetnej veci ide o neodkladnú úpravu pomerov účastníkov konania, nebolo úlohou odvolacieho súdu dôsledne sa zaoberať odvolacími námietkami rodičov a skutočnosťami tvrdenými v ich vyjadreniach, pretože tieto sa týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie, ktorými sa bude zaoberať konajúci súd v priebehu konania vo veci samej.

16. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd považoval za potrebné bezodkladne nariadiť rodičom maloletého dieťaťa aj povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb pri Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach po dobu 3 mesiacov za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi vo vzťahu k zabezpečovaniu starostlivosti o maloleté dieťa, ktoré je poznačené výrazným konfliktom medzi rodičmi manifestovaným aj pred maloletým dieťaťom, ktoré dieťa v dôsledku rozvíjajúcej psychiky nie je schopné vo vnútornom prežívaní zvládnuť, v dôsledku čoho mu hrozí emočné preťaženie, ktoré môže mať vážne následky na jeho psychiku, čo rozhodne nie je v záujme maloletého dieťaťa. Nedostatok komunikácie medzi rodičmi a kooperácie vo vzťahu k zabezpečovaniu starostlivosti o dieťa rezonuje v priebehu celého konania a vyplýva aj z ich vzájomnej SMS komunikácie. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že referát poradensko-psychologických služieb je samostatnou zložkou úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zameranou na poskytovanie poradenských a psychologických intervencií vo vzťahu k realizácii výkonu rodičovských práv a povinností za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi navzájom alebo medzi rodičmi a deťmi, psychologickéj pomoci a poradenstva maloletému dieťaťu vo vzťahu k styku s rodičom a podobne v prípade, ak rodičia doposiaľ neboli schopní odstrániť vzájomné negatívne vzťahy, nie sú schopní spolu komunikovať alebo nie sú schopní dieťa patrične usmerňovať a vychovávať k správnomu postoju k druhému rodičovi (zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení). Prístup rodičov k nariadenému odbornému poradenstvu, ako aj jeho výsledky budú mať význam aj pre rozhodnutie vo veci samej - o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. N., v ktorom súd bude môcť rozhodnúť až po náležitom dokazovaní na základe predložených listinných dôkazov.

17. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).